

OBRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRTNI VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXIII. LETNIK

V LJUBLJANI, 6. JULIJA 1940.

Štev. 12—13

Ne bodimo brezbrizni

Vsak resen in razsoden obrtnik naše ožje domovine obrača z zaskrbljenostjo pogled v bodočnost, ki nam utegne že v najkrajšem času prinesiti važne spremembe, katere bodo tudi bistveno posegle v razvoj in eksistenčni obstoj slehernega našega stanovskega tovariša. Prav žalostno je, da moramo ponovno ugotoviti, da je organizirana povezanost slovenskega obrtništva v poslednjih treh letih doživljala najtežje udarce, kojih posledice se bodo težko popravile. Važno in prav je, da na tem mestu točno ugotovimo razloge vseh neuspehov in da pokažemo tudi na krivce, ki nosijo zato polno odgovornost.

Glavni in največji razlog neuspehov leži v naši celokupnosti sami, ker se širša obrtniška javnost ni hotela tako izživljati, kakor zahteva načelo organizacije sedanje dobe in je prepuščala vso iniciativnost neizkušenim in organizatorno nesposobnim samozvancem, katerih cilj ni bil organizatorični uspeh stanu, temveč mnogo bolj politična opredelitev. In ker se enostranska politična opredelitev našega obrtništva nikdar ne bo mogla izvesti, zato smo mi tudi vedno zastopali stališče, da v obrtniških organizacijah ni mesta za nobeno politiko. Zaslomba, ki so jo uživali sedanjí politični eksponenti iz obrtniških vrst, se je pokazala uspešna samo v tem, da se je puščalo v nemar najvažnejša gospodarska vprašanja ter iskalo izhoda v popolni politični odvisnosti. Zato je bilo mogoče, da so se izdajale odločbe preko vseh načelnih osnov povezane organizacije in ki so izzvale najodločnejši odpor celokupnega obrtništva. Ali je bilo res potrebno, da so v zadostitev osebnih političnih ambicij posameznikov, morale pasti odlične obrtniške organizacije, za katerih ustanovitev se je naše obrtništvo dolga leta borilo in jih tudi izvojevalo? Ali je obrtništvo za to svoje plodonosno delo res zaslužilo tako oceno, ki jo je dobilo kot usposobljenostni dokaz povodom razpustitvenih dekretov?

Nikoli ni kdo pričakoval, da bo naša ožja domovina morala doživeti v obrtniški organizaciji tak neuspeh, tako nesrečen polom. Z nekaj dobre volje se da stvar gotovo še popraviti. Zato tudi pričakujemo, da se vsled grehov ene osebe ne more podrediti celota, najmanj pa, da bi se pod krinko pravičnosti postavljale določbe, ki nam jih zakon sam določa. Nepravilnost teh postopkov je plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani itak že obsodila. Zato s tem večjo upravičenostjo pričakujemo, da se nadaljnji razvoj ne bo oviral in se bo rešitev izvedla na osnovi obstoječih določil v korist celokupnega obrtništva.

Najbližja naša bodočnost nas bo postavila pred nove naloge in če je bila kdaj potrebna najtesnejša povezanost našega stanu, tedaj je nujna in neobhodna potreba sedaj, da se opusti vsako eksperimentiranje z obrtništvom in njegovo organizacijo. Pripraviti se moramo v kolikor se da hitro na te nove naloge, sicer bomo ponovno utrpeli težke udarce.

Mnogo se da še doseči, marsikaj tudi še popraviti, ali to ni več v rokah posameznika, marveč v rokah nas samih, v naši obrtniški skupnosti. Naj ne bo ta naš poziv samo glas vpijočega v puščavi, temveč resen opomin za vse in vsakogar!

**Čitajte in širite
OBRTNI VESTNIK!**

Plenarna seja Zbornice za TOI

V prvi polovici junija je bila plenarna seja Zbornice za TOI, za katero je vladalo v gospodarskih krogih veliko zanimanje. Predvsem zaradi razmer, ki jih danes preživlja slovensko gospodarstvo in ko ima tehtna beseda Zbornice še svoj poseben pomen. V tem pogledu je bilo tudi pričakovanje gospodarske javnosti v polnem obsegu izpolnjeno. Poslovno poročilo Zbornice je podalo tako popolno, vsestransko in objektivno sliko o stanju vseh gospodarskih panog v Sloveniji, da ne potrebuje to poročilo niti najmanjšega dostavka. Tem bolj nujno potrebno pa bi bilo, da bi se predlogi in nasveti, ki jih podaja poslovno poročilo v polni meri upoštevali in se dalo gospodarstvu to, kar ono za svoj razvoj neobhodno potrebuje. Z vsvo odkritostjo navaja poslovno poročilo vse ovire, ki zadržujejo ali pa tudi naravnost onemogočajo razvoj slovenskega gospodarstva, vendar vse je povedano v tako vzdržnih in tako preudarnih besedah, da so navedbe poslovnega poročila tem bolj prepričujoče in da jasno kažejo, da navajajo le neobhodno potrebni minimum zahtev gospodarstva v Sloveniji. Tem bolj neoprostljivo bi bilo, če se ta minimum ne bi tudi v celoti od pristojnih činiteljev upošteval.

Znatno zanimanje je vladalo za sejo Zbornice tudi zaradi 7. točke dnevnega reda, po kateri bi moralo biti izžrebano 20 zborničnih svetnikov. Ta točka pa je bila z dnevnega reda odstavljena in zato dopolnilnih volitev v zbornični svet zaenkrat še ne bo.

Velik del vse debate plenarne seje je, kakor že na vseh zadnjih sejah, veljal tudi na zadnji seji posebnim razmeram v obrtnem odseku. Debata je pokazala razveseljivo enodušnost vsega plenuma, da se napravi tem posebnim razmeram konec in da začne vendar enkrat tudi obrtni odsek enako harmonično delovati ko vsi drugi odseki. Beseda plenuma je bila v tem pogledu tako jasna, da bo menda imela popoln učinek.

Plenarno sejo zborničnega sveta je otvoril ob 9. dopoldne predsednik **Ivan Jelačin**, konstatiral njeno sklepčnost, poudaril zastopnika banske uprave in nadsvetnika trg. oddelka g. **Dragotina Trstenjaka** ter vse svetnike. Nato je takoj prešel na dnevni red in podal

Naznanila predsedstva

Kr. banska uprava dravske banovine je odobrila zbornični proračun za poslovno leto 1940. s preliminiranimi dohodki v znesku din 3.871.754.— ter izdatki v znesku din 3.865.305.—, torej s presežkom din 6.449.—.

Hkrati je odobrila, da se v kritje zborničnih potrebščin pobira:

1. 8%ona (osem procentna) doklada od osnovnega davka pridobnine in družbenega davka, izvemši spodaj navedene primere, v katerih se plačujejo v smislu zakona o pobiranju zborničnih doklad minimalni prispevki po sledeči lestvici:

Davkoplačevalci, ki plačujejo pridobnino pavšalno, so dolžni plačati zbornici letni prispevek, ki znaša:

- a) če delajo sami din 10.—,
- b) če delajo z enim pomočnikom din 15.—,
- c) če delajo z dvema pomočnikoma din 20.—.

Obrati, zavezani plačevanju doklade za zbornico (razen pavšaliranih malih obrtnikov), ki plačajo samo toliko pri-

dobnine, da bi znašala 8%ona zbornična doklada manj nego din 20.—, plačajo zbornici namesto doklade letni minimalni prispevek din 20.—.

2. 8%ona doklada na 50%o minimalnega družbenega davka po 2. odstavku čl. 86. zakona o neposrednih davkih s spodaj navedenim dopolnilom v smislu odredb § 3. zakona o odmerjanju in pobiranju zborničnih doklad s prispevkom po sledeči lestvici:

Podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, plačajo v primeru, da se jim odobri minimalni davek, poleg doklada še letni prispevek, ki znaša pri družbenem kapitalu do 5 milijonov dinarjev 0.1%o tega kapitala, pri kapitalu od 5 milijonov dinarjev do 25 milijonov dinarjev 0.2%o, pri kapitalu nad 100 milijonov din 0.5%o, vendar v nobenem primeru več kot 50.000 dinarjev.

Za leto 1940. pobira torej zbornica doklade, prispevke in takse v izmeri, kakor je to sklenila na plenarni seji dne 15. novembra 1939.

V Beogradu so se na novo ustanovile Jugoslovansko-bolgarska, Jugoslovansko-rumunska in Jugoslovansko-madžarska zbornica in je bila naša zbornica povabljená k sodelovanju. Zbornica se je po sklepu predsedstva na vabilo ustanovnih odborov včlanila pri njih kot ustanovni član, kakor je včlanjena pri ostalih mednarodnih zbornicah, ki so pri nas. Predstavniki zbornice so dobili zastopstvo v predsedstvu oziroma v upravi navedenih zbornic.

Zbornica je na novo postavila davčne odbore trgovinske, industrijske in gostinske stroke. Za trgovinsko stroko je imenovala razen v občinah na sedežu davčnih uprav davčne odbore v 26 občinah, v katerih posluje najmanj 30 trgovcev. Industrijske odbore je postavila samo v občinah na sedežih dav-

Važnejši članki v današnji številki

Plenarna seja Zbornice za TOI

Seja obrtnega odseka Zbornice za TOI

Seja uprave Zavoda za Po Ne bodimo brezbrizni

Važne spremembe v izvršnem odboru podružnice Zanatske banke v Ljubljani

Upravni odbor Zanatske banke v Beogradu je na svoji zadnji seji razrešil dolžnosti člana izvršnega odbora svoje podružnice v Ljubljani g. Ivana Ogri-na, stavbenika v Ljubljani in je na njegovo mesto imenoval g. Ivana Briclja, stavbenika v Ljubljani. Na isti seji je upravni odbor banke imenoval za prokurista podružnice g. Frana Dobrška.

čnih uprav. Popolni davčni odbori industrijske stroke so se mogli postaviti samo pri 6 davčnih upravah. Pri 14 davčnih upravah smo postavili nepopolne davčne odbore, ki obstoje iz 1 do 3 članov in namestnikov, pri 16 davčnih upravah pa sploh nismo mogli postaviti teh odborov, ker ni bilo na razpolago oseb, ki bi imele za tako imenovanje zakonito kvalifikacijo. Davčne odbore gostinske stroke smo razen v občinah, v katerih imajo sedež davčne uprave, imenovali v 10 občinah. V enem primeru (v Ormožu) ni bilo mogoče sestaviti davčnega odbora, ker ima v občini samo en gostilničar za imenovanje potrebno kvalifikacijo.

Imenovanja smo izvedli po predlogu združenj ter smernicah zborničnega predsedstva. O imenovanjih so bila v odsekih podana podrobna poročila.

Za obrtne davčne odbore imenovanja še nismo izvedli, ker so za 7 davčnih uprav poizvedbe še v teku.

Poročilo nadzornega odbora o računskih zaključkih

Obširno se je na seji razpravljalo o računskih zaključkih za leto 1939., pri čemer se je razvila živahna debata o delovanju obrtnega odseka, zlasti pa njegovega predsednika g. Ogri-na. Zbornični svetnik g. **Zadavec** je prečital zapisnik nadzorstvenega odbora o pregledu zaključnih računov, ki ugotavlja med drugim naslednje:

Nadzorstveni odbor je pregledal vse blagajniške vknjižbe, blagajno ter vse računske knjige za poslovno leto 1939, kakor tudi poslovanje v tem letu po tekočih računih ter primerjal potom preizkusov knjižbe z vstreznimi knjižnimi prilogami.

Zaključni računi so se v posameznih postavkah razčlenili, pri čemer se je ugotovilo, da se končne vsote račun-skega zaključka točno vjemajo z vknjižbami. Pregled se je izvršil razen računskega zaključka Zbornice kot take, tudi glede zaključnih računov Zbornici priključenih Zavoda za pospeševanje obrta, Fonda za zgradbo muzeja Kralja Aleksandra I. Zedinitelja za umetno obrt ter fonda za volitve, kolikor se poslovanje teh fondov nanaša na poslovno leto 1939.

Glede vseh teh fondov soglašajo vknjižbe točno s prilogami, tako da so vsi zaključni računi tako Zbornice, kakor njej pripadajočih fondov številčno

in knjižno v najlepšem redu in v popolnem soglasju s prilogami.

Kar se tiče pregleda poslovanja Zbornice in njej prideljenih odsekov ter fondov, so nadzorstveni odbor pri pregledu vodila sledeča načela:

Zbornica TOI je javno-pravna ustanova, ki ima v smislu člena 2 svojih pravil upravljati svojo imovino in voditi svoje gospodarstvo po načelih samouprave. Dosledno temu je zbornični svet na svoji plenarni seji dne 16. novembra 1938. odobril proračun Zbornice kot take ter proračune njenih odsekov in Zavoda za PO, da jih v smislu čl. 14 točka 6 in 13 zborničnega statuta uporabljajo pristojni odseki.

Pri pregledu uporabe kreditov za trgovski, industrijski in gostinski odsek je imel nadzorstveni odbor priliko ugotoviti, da so se pri izrabi teh kreditov v obče točno upoštevala določila točk 6 in 13 čl. 14 zborn. statuta. Do te ugotovitve pa ni mogel priti nadzorni odbor glede uporabe odnosno izrabe vseh kreditov predvidenih za obrtni odsek ter za Zavod PO.

Predvsem iz zapisnikov sej obrtnega odseka ni razvidno, da bi se vršila kaka seja obrtnega odseka, na kateri bi se razpravljalo o uporabi kreditov. Šele v novembru 1939. se je sklical v ta namen obrtni odsek k seji, ki se pa kljub te-

mu, da bi bila sklepčna, ni vršila.

Posledica tega je, da so se izrabljali krediti obrtnega odseka samo na podlagi odredb gda. predsednika obrtnega odseka kot naredbodavca. Isto velja glede Zavoda PO odnosno glede upravnih odborov tega Zavoda. Tudi ta dva odbora nista imela sej, na katerih bi se odločalo o uporabi Zavodu PO dodeljenih kreditov, izvzemši seje z dne 16. II. 1939. in 21. 3. 1939., ki se je pa omejila na dovolitev nekaterih podpor.

Kar se tiče kreditov obrtnega odseka za obrtne nadaljevalne šole ter ustanove za onemogle bivše obrt. in podpore za vajence, bi bila razdelitev iznosov morda drugače izpadla, če bi se bila izvršila po predpisih točke 6 in 13 čl 14 zbor. pravil, kakor je izpadla po odredbi gospoda naredbodavca obrtnega odseka.

Uvažujoč dejanske razmere se je dne 1. XII. 1937. na predsedstveni seji sklenilo odrediti kot zastopnika Zbornice na občne zborniške združenj zborniške člane iz dotičnega sreza. Kljub svojim lanskoletnim pripombam je moral nadzorstveni odbor tudi za leto 1939. ugotoviti, da se v obrtnem odseku tega sklepa v številnih primerih ni držalo. S tem so se po nepotrebnem povzročili višji potni stroški, za kojih utemeljenost nadzorstveni odbor ni mogel najti nobenih stvarnih razlogov.

Poslovanje Zavoda PO nam daje razen tega še povod k sledečim ugotovitvam:

Računski zaključek PO izkazuje med drugim prihranke: pri tečajih, na sejninah, za poslovalnice v Celju in Mariboru, pri podporah za strokovno izpopolnitev v inozemstvu, pri podporah za poučna potovanja, pri izdaji strokovnih knjig itd.

Nadzorni odbor je mnenja, da bi se interesom obrtništva v večji meri koristilo, če bi se bilo te vsote uporabilo za njihov namen, nego se je koristilo s tem, da se jih je pustilo neizrabljene zapasti odnosno uporabilo deloma tudi v namene, za katere niso bili določeni, kakor n. pr. za obrtno razstavo. To zlasti velja glede podpor za podučna potovanja, koder se je izdalo samo 2700 din, ne da bi se bilo ugodilo drugim prošnjam, ki so bile po zagotovitvi člana nadzorstva g. Zdravca vložene od večih društev.

Iz postavke »podpore za strokovno literaturo« proračunjen na 30.000 din se je izdalo 15.813,25 din, torej več, nego polovico samo za »Obrtniški glasnik«, od katerega je izšlo 6 števil v letu 1939. Zato se vsiljuje vprašanje, če je to razmerje v skladu z vrednostjo tega strokovnega glasila. Pri naročilu reklamnih koledarčkov je bilo nadalje opaziti, da se je s strani odsekovnega predsedstva upoštevala samo publikacija ene v odseku zastopane struje.

Pri razdelitvi ustanov za vajence v letu 1939. je opaziti, da so se dodeljevale v največji meri samo vajencem iz Ljubljane.

Pri izdatkih za dežurno službo za leto 1939. se je konstatiralo, da se je pretežni del v proračunu predvidene vsote od 18.000 din izplačal sorodniku nekega zborniškega člana, kar nasprotuje svojočasnemu sklepu Zbornice, naj se ne zaposlujejo sorodniki zborniških funkcionarjev.

Na podlagi izvršenega pregleda se soglasno sklene predlagati plenumu Zbornice:

1. računski zaključki Zbornice z nižje navedenim pridržkom za izdatke obrtnega odseka ter Zavoda PO, kakor tudi zaključni račun fonda za zgradbo muzeja kralja Aleksandra I. Zediniteља za umetni obrt ter fonda za izvedbo volitev za poslovno leto 1939. naj se odobre.

2. glede izdatkov obrtnega odseka ter Zavoda PO v poslovnem letu 1939. mora z ozirom na iznešene stvarne pripombe nadzorni odbor prepustiti plenumu, da li naj se ti številčno sicer pravilni in s prilogi v soglasju stoječi izdatki z ozirom na nepravilnost poslovanja odobre.

3. odobreni zaključni računi naj se predložijo gdu. banu dravske banovine v odobritev.

4. zborničnemu gen. tajniku g. Ivanu Mohoriču kot računopolagaču naj se da absolutorij.

Debata o poročilu

Poročilo je porazno vplivalo na celokupni plenum. Predsednik g. Jelačin je nato podal še nekatera pojasnila ter naglasil, da ni bila nobena postavka zborniškega proračuna prekoračena. Navedel je nadalje, da je bilo iz presežka odplačano dolga pri Pokojniškem skladu zborniških nameščenec v višini din 450.000 in 90.000 din za celjski obrtniški dom, ki je s tem v celoti plačan. Čisto premoženje Zbornice se je povečalo od din 2.717.743 na 3.257.664. Nadalje je navedel, da pregleda računske zaključke Zborn. še posebna strokovna komisija banske uprave ter je s tem dvojnimi nadzorstvom podana zadostna garancija, da se vrši gospodarstvo Zbornice v resnici v redu.

Kakor obžaluje, da ni obrtni odsek sklepal o vseh izdatkih, mora naglasiti, da je ponovno apeliral, da bi se sklicale seje in na teh sklepalo o porabi kreditov, ni pa mogel nič drugega ukreniti, ker je v tem pogledu obrtni odsek avtonomen. Ker je podpredsednik Ogrin napisal za bansko upravo obširno poročilo o vseh iznesenih očitkih, misli, da je najbolje, če se prepusti odločitev banski upravi, ki bo gotovo objektivno presodila vso zadevo.

K besedi se je oglasil zb. svetnik g. Rebek, ki je z obžalovanjem ugotovil, da obračuna obrtnega odseka ni mogoče sprejeti. Noče delati nobenih težav, vendar mora protestirati proti postopanju predsednika g. Ogrina, ki ni hotel sklicati sej odseka in zavodove uprave. V tem 14mesečnem razdobju, ko ni bilo nobene seje, je g. Ogrin odredil razpust obrtniških združenj, da bi se znižalo njihovo število od 151 na 46. Pri tem ni upošteval želj zborniških članov, ne združenj, in se tudi ni oziral na stara, dobro delujoča združenja, od katerih so nekatera obstojala že nad 80 let. Obrtni odsek je radi tega na včerajšnji seji zahteval, da se ta razpust anulira in da odsek izvede reorganizacijo. Tega predloga pa g. Ogrin ni hotel dati na glasovanje, čeprav so bili vsi navzoči za to. Zato so člani obrtnega odseka prisiljeni predložiti to vprašanje plenumu. Na seji obrtnega odseka je bilo ugotovljeno, da je predsednik samovoljno razpolagal s krediti in da odsek radi tega ne more odobriti obračuna. Tega predloga g. Ogrin tudi ni dal na glasovanje, prav tako tudi proračuna za tekoče leto, ki ga je postavil sam. Če obrtni odsek ne more delati, je krivda edino pri predsedniku g. Ogrinu.

Na vprašanje zbor. svet. Pintarja glede postavke 80.000 din od taks, ki jih je dobil obrtni odsek, je generalni tajnik g. Mohorič pojasnil, da se dohodki od teh taks ne morejo predvideti in, da se v smislu sklepa zborniškega plenuma ob koncu leta dajejo kot podpora Zavodu. Tudi gostinski odsek je od posebnih taks, ki jih plačujejo gostilničarji prejel 27.000 din, od katerih sta dobili obe Zvezi za tujski promet po 10.000 dinarjev.

Predsednik g. Jelačin je še izrazil svoje obžalovanje, da na seji ni navzoč g. Ogrin, da bi sam odgovarjal na očitke. Dejal je, da ne more odobravati vsega, kar se godi v obrtnem odseku. Ker pa obrtni odsek varuje avtonomija, o kateri se je že toliko govorilo in pisalo, predsedstvo ni moglo odloka o razpustu obrtnih združenj ustaviti. Proti razpustu je na bansko upravo vložil 96 pritožb. Izrazil je mnenje, da bi se naša rešitev glede poslovanja obrtnega odseka na ta način, da bi namestnik odsekovnega predsednika g. Hohnjec sklical sejo, če je noče sklicati odsekov predsednik.

Zb. svet. g. Iglič je pripomnil, da ima obrtni odsek za predsednika moža, ki ga nihče ne more ukrotiti, niti sam predsednik Zbornice. Včerajšnja seja obrtnega odseka je bila brezuspešna samo zaradi tega, ker predsednik ni hotel dati predlogov na glasovanje, zato naj plenum sklepa ločeno o računskem zaključku trgovskega, industrijskega in gostinskega odseka in ločeno o računskem zaključku obrtnega odseka.

Zbornični svetnik Krejči je izjavil, da kot član finančnega odseka nikakor ne more biti zato, da bi se odobril računski zaključek obrtnega odseka. Za-

hteva da se napravi v obrtnem odseku red.

V nadaljnjem poteku seje je generalni tajnik g. Mohorič pojasnil, kako se izdajajo nalogi blagajni za izdatke obrtnega odseka. Če obrtni odsek ne zboruje, je naredbodavec predsednik obrtnega odseka. Zbornični urad pa ne more presojati, ali je izdatek upravičen, če je v skladu s proračunom.

Zbornična svetnika gg. Zdravec in Rebek se izrekata za predlog zborn. svetnika g. Igliča.

Zbornični svetnik g. Krejči je še pripomnil, da računskega zaključka ni mogoče sprejeti, tudi radi dejstva, ker je plenum ponovno sklenil, da se sorodniki zborniških svetnikov ne smejo nastavljati in ne smejo dobivati honorarjev.

Zborn. svetnik g. Litrop je še pojasnil, da so člani zborniškega obrtnega odseka dobili nalog, da se plenarne seje ne udeležijo. Zbornični svet. g. Hrastelj se noče vmešavati v zadeve obrtnega odseka, v želji pa, da pride stvar na prejšnji predlog, da se odobre računski zaključki vseh odsekov, predsedniku obrtnega odseka pa naj se izreče nezaupnica.

Zbornični svetnik g. dr. Rekar: Če so se ugotovile nepravilnosti, potem se mora napraviti remedura. Predsedniku obrtnega odseka naj se izreče nezaupnica, obrtni odsek pa naj si izvoli novega predsednika.

Da bi se dosegla enotna formulacija predloga obrtnega odseka, je predsednik Jelačin prekinil sejo, člani obrtnega odseka pa so se sestali k izredni seji odseka.

Predlog obrtnega odseka

Navzoči člani obrtnega odseka so se nato odstranili, da sporazumno formulirajo predlog glede obračuna obrtnega odseka. O tej seji obrtnega odseka je nato poročal g. Zdravec, ki je ugotovil, da je obrtni odsek na posvetovalnem sestanku v navzočnosti 11 članov soglasno sklenil:

1. Odsek ugotavlja, da predloženi obračun Zavoda za PO in obrtnega odseka za leto 1939 obrtni odsek na svoji včerajšnji seji z načelnega stališča ni odobril, ker izkazani izdatki v smislu čl. 14 točke 13 nimajo predpisanega kritja po pravilniku.

2. Uvažujoč obstoječe razmere pa je sklenil obrtni odsek na današnji seji, da v izogib komplikacijam pristane na odobritev računskega zaključka tudi za obrtni odsek pod pogojem: da se omogoči nadaljnje redno in neovirano poslovanje obrtnega odseka in zavoda, se pooblašča odsekov podpredsednik g. Hohnjec, da z današnjim dnevom prevzame vodstvo in upravo odseka in Zavoda za PO, da razpolaga s tozadevnimi krediti in da vodi te institucije v smislu pravilnika.

Po kratki debati je bil predlog obrtnega odseka sprejet z vsemi glasovi proti dvema. Dva zbornična člana sta namreč smatrala, da se zaključni račun obrtnega odseka ne smejo odobriti.

Soglasna nezaupnica g. Ivanu Ogrinu

V nadaljnjem poteku debate je zborn. svet. g. Vidmar postavil odnosno formuliral predlog, da se zborničnemu podpredsedniku in predsedniku obrtnega odseka g. Ivanu Ogrinu izreče nezaupnica. Predlog je dal predsednik na glasovanje. Za predlog so glasovali vsi zbornični svetniki in je tako Zbornica soglasno izrekla g. Ogrinu nezaupnico.

Samostojni predlogi

Po kratki tajni seji je predsednik znova otvoril javno sejo, na kateri so se obravnavali samostojni predlogi posameznih zborniških svetnikov.

Zbornični svetnik g. Peterlin je stavil predlog glede olajšav, ki se naj dovolijo hotelskim podjetjem, zborn. svetnik g. Škrlič pa predlog glede prodaje tekočih goriv za tovrstne avtomobile. Zborn. svetnik g. Rebek je stavil dva predloga: enega glede odmere pridobnine obrtnikom, drugega pa glede plačila medz na vojaško vežbo poklicnim pomočnikom. Zborn. svetnik gosp. Hohnjec je stavil predlog glede nujne potrebe reorganizacije kiparskega oddelka na tehnični srednji šoli, zborn. svetnik g. Senčar pa predlog glede ob-

činskih davčnih odborov, nakar je zbornični svetnik g. Fazarinc glede na delno pomanjkanje sladkorja pojasnil, da je sladkorja dovolj, le dobave so se v zadnjem času nekoliko zakasile, ker je prodajna centrala uvedla kontrolo potrošnje, da prepreči špekulacijo. Zborn. predsednik g. Ivan Jelačin je nato zaključil sejo.

Batjel Fran

Dne 1. julija smo pokopali g. Batjela Franca, enega najbolj znanih slovenskih mož in obrtnika, ki je užival sloves ne le po vsej Sloveniji, marveč tudi daleč po Jugoslaviji in izven njenih meja. Krepega in odpornega pokojnika, ki ga je kruta bolezen iztrgala iz naše srede, so dičile vse vrline slovenskega

selfmademana. Imel je za seboj burno življenje velikih težav, pa tudi velikih uspehov, polno neupogljive volje, bistrovidnosti in duševne vedrine. Vsem življenju od zibelke v Vipavi, skozi vajejska leta po Egiptu in Ameriki, skozi vojne grozote v Gorici do znanega podjetja v Ljubljani, je spremljala tega moža nenavadna podjetnost. Pri vseh svojih podvigih in uspehih je bil vedno vzor naprednega obrtnika, zavednega narodnjaka in dobrega človeka. Sodelavci, ožji rojaki in številni prijatelji so izkazovali pokojniku iskreno priznanje, saj pa je sam tudi živel in delal vedno po nagibih bistrega razuma ter dobrega in pogumnega srca.

Ze kot deček je odšel sam v tujino in ni nikdar miroval, marveč je vedno delal z vso tvorno silo. V svojem podjetju je izučil nad 90 učencev in so mnogi od njih danes že samostojni mojstri. Kakor je bil vedno trd in neomajen v svoji delavnosti, tako je bil tudi vedno plemenit narodnjak. Goreča ljubezen do domovine je vedno označevala njegovo delovanje.

Pridno je sodeloval v javnem življenju in je raznim gospodarskim ustanovam, stanovskim organizacijam in narodnim društvom žrtvoval mnogo truda in gmotnih sredstev. Bil je dolgo vrsto let načelnik združenja kovinskih strok v Ljubljani, odbornik Obrtniškega društva v Ljubljani, odbornik krajevnega odbora Združenih obrtniških organizacij ter ustanovnik in predsednik celi vrsti športnih zlasti kolesarskih društev. Član Sokola je bil že od mladih let. Pokojni se je zlasti odlično udeleževal v Obrtniškem društvu v Ljubljani, v katerem je bil mnogo let eden najbolj požrtvovalnih odbornikov. Vedno in povsod je zastavil s svojo vplivno besedo, kadar se je šlo za zaščito obrtniških interesov in teženj. Ni malo slučajev, ko je tudi dejansko lajšal gorje bednim in ostarelim obrtnikom ter jim nudil gmotna sredstva.

France Batjel, odlični podjetnik in javni delavec ni poznal odmora. Zapuščil nas je mož, ki je s svojo delavnostjo, značajnostjo in narodno zavednostjo zasluzil, da ostane njegov spomin trajno zapisan v zgodovini slovenske podjetnosti. Žalujemo rodbini izrekamo naše iskreno sožalje.

Dopisujte v
»OBRTNI VESTNIK«!
Poravnajte naročnino

Seja obrtnega odseka Zbornice za TOI

Dne 7. junija t. l. se je vršila seja obrtnega odseka Zbornice za TOI po več nego enoletnem presledku (po 14 mesecih — zadnja seja je bila 21. marca 1939). Te seje se je udeležilo 12 svetnikov obrtnega odseka Zbornice TOI. Sejo je otvoril odsekov predsednik g. Ivan Ogrin, ki je svoje poročilo omejl le na glavne in važnejše določbe in dogodke v dobi zadnjega leta. Tako na primer se je dotaknil predloga o reviziji obrtnega zakona, vprašanja starostnega zavarovanja obrtnikov, zlasti pa tudi reorganizacije obrtniških združenj. Pri obravnavi vprašanja reorganizacije obrtniških združenj se je razvila obširna razprava, v katero je poseglo vseh 12 navzočih svetnikov.

Razpravljali in kritizirali so predvsem postopanje predsednika g. Ogrina, ki je samovoljno brez zaslisanja obrtnega odseka in proti volji obrtnih združenj odredil razpust številnih, življenja zmožnih in uglednih združenj, od katerih so nekatera obstojala že nad 80 let. Navzoči zbornični svetniki so zlasti ostro napadali način reorganizacije obrtniških združenj, na kar je zbornični svetnik g. Rebek Josip stavil predlog, da se vzpostavi prvotno stanje, šele potem naj o reorganizaciji obrtniških združenj razpravlja obrtni odsek; reorganizacija sama pa naj se izvede po sklepih obrtnega odseka na način, kakor to zahtevajo interesi vsega obrtništva. Tega predloga pa predsednik g. Ogrin ni hotel dati na glasovanje, ker je bilo očitno, da so bili vsi navzoči zbornični svetniki za ta predlog in bi sprejetje istega predstavljalo za g. Ogrina nezaupnico.

Tekom razprave se je ponovno grajalo tudi dejstvo, da obrtni odsek v razdobju l. leta ni imel nobene seje in so se zaradi tega zanemarljivo razna važna obrtniška vprašanja.

Zbornični svetnik g. Hohnjec iz Celja je še posebej izjavil, da se čuti naravnost užaljenega, ko se ga kot podpredsednika obrtnega odseka o reorganizaciji združenj ni obvestilo. Smatra, da je reorganizacija, kot se je izvedla bistveno škodljiva za obrtništvo in ne

odgovarja njegovim interesom in težnjam. Slične izjave so podali vsi navzoči zbornični svetniki.

Zbornični svetnik g. Zadravec Jakob je kot najstarejši član v odseku ponovno apeliral na g. Ogrina, da da gori omenjeni predlog g. Rebeka Josipa na glasovanje, ker je v smislu poslovnika zavezan dati predlog na glasovanje, ni pa obvezan, da da predlog v izvedbo, če smatra umestnim, da tega ne stori.

Ker predsednik obrtnega odseka kljub ponovnemu pozivu predloga ni dal na glasovanje, so navzoči člani obrtnega odseka naslovili na predsedstvo Zbornice pismo, ki ga je prečital zbornični svetnik g. Rebek Josip, z zahtevo, da se vnese v zapisnik.

To pismo se glasi:

Po več kot enoletnem ilegalnem vodstvu zborničnega obrtnega odseka se je danes na pravilno sklicani seji obrtnega odseka sestalo 12 članov obrtnega odseka, ki je sklenil, kar z lastnimi podpisi potrjujejo:

1. da se radi nezakonitega poslovanja zborničnega podpredsednika in predsednika obrtnega odseka, imenovanemu izreče nezaupnica.

2. da se vse odredbe izdane glede ukinjenja in reorganizacije združenj ukinejo in da se s statutarim načinom ponovno pristopi k reorganizaciji združenj na način, ki bo odgovarjal željam in potrebam obrtništva in da bo v gotovem pogledu odgovarjal tudi administrativnim potrebam Zbornice.

3. da se protestira proti protipostavnemu stališču predsednika g. Ogrina, ki je po končani razpravi po svojem poročilu glede razpusta združenj odklonil dati na glasovanje predlog g. Rebeka, kakor ga navaja točka 2. predmetne spomenice, sprejete z večino glasov od 12 navzočih.

Ljubljana, dne 7. junija 1940.

Josip Rebek l. r., Miroslav Urbas l. r., Josip Ambrožič l. r., Jakob Zadravec l. r., Franjo Bureš l. r., Štefan Litrop l. r., Fran Iglič l. r., Franjo Košir l. r.

Pripomba! Podpišem s pripombo brez točke 1. Arh Franc l. r.

Seja uprave Zavoda za PO

Popoldne istega dne se je vršila seja uprave Zavoda za pospeševanje obrta, na kateri je najprej poročal predsednik g. Ogrin, o delovanju Zavoda pa je referiral zbornični tajnik g. dr. Prettnar. Na tej seji se je živahno razpravljalo o dejstvu, da je zbornični podpredsednik g. Ogrin s sredstvi Zavoda za PO razpolagal brez zaslisanja in kakršnekoli odobritve Zavodove uprave. Člani obrtnega odseka so ponovno na zadnji seji 21. marca 1939 sklenili, da morajo biti vsi izdatki odobreni od obrtnega odseka.

Navzoči zbornični svetniki so želeli pojasniti glede izdatkov zadnje poslovne dobe, pa jih je g. Ogrin kratkomalo zavrnil, češ »tam so knjige, pa jih pregledajte«.

Med drugim se je stavilo tudi vprašanje, zakaj se ni pri podeljevanju podpor odnosno subvencij raznim obrtnim organizacijam postopalo nepristransko

in lojalno. Naglašalo se je dejstvo, da se je tudi pri podeljevanju podpor vajencem postopalo pristransko. Vsled navedenih dejstev je bil iznešen predlog, da se obračun Zavoda za PO ne odobri. Predsednik obrtnega odseka in uprave Zavoda za PO g. Ogrin pa ni hotel dati na glasovanje tega predloga.

Pri nato sledeči razpravi glede proračuna za tekoče leto so vsi navzoči zbornični svetniki soglašali s predlogom zborničnega svetnika Josipa Rebeka, ki je predlagal, da se ta proračun sicer odobri, če tudi je bil sestavljen brez sodelovanja uprave, toda le s pristavkom, da sme predsednik s sredstvi razpolagati samo po zaslisanju in po pristanku Zavodove uprave.

Tudi tega predloga predsednik gosp. Ogrin ni hotel dati na glasovanje, saj bi bil s sprejetjem istega občutno prizadet njegov avtoritativni princip in je sejo kratkomalo zaključil.

če, ter poudaril vso resnost časa, ko mora združenje v oči gled položaju izglasovati sklepe zgodovinskega pomena. Izrazil je srčna nacionalna čustva pekovskega stanu napram svoji domovini ter zaklical slavni jugoslovanski dinastiji trikratni živio, kar so vsi navzoči oduševljeno ponovili.

Sklenilo se je soglasno, da ptujsko združenje preneha obstojati kot samostojno združenje ter se v celoti pridruži mariborskemu združenju s sedežem v Mariboru kot centrala. Odslej obsega mariborsko združenje vse sreže nekdanje mariborske oblasti.

Obširna debata v katero so posegli številni zagovorniki pekovske stroke je prikazala vso resnost položaja in edino možen izhod, katerega nam veleva čas. Če upoštevamo, da je ptujsko združenje obstojalo kot samostojno nad sto let, tedaj je razumljivo, da je bila od-

ločitev ptujskega združenja težka vendar časovno potrebna. Stanovski interesi in koristi so tako zavarovani in zagotovljeni. Še tesnejša povezanost med tovariši močnega združenja bo le vsem v korist.

Sklenilo se je soglasno, da se povišajo pomočniške mezde za nadaljnjih 5 odstot. Draginja raste iz dneva v dan, zato je potrebno da se prilagodijo draginji mezde pomočnikov. Upajmo, da bodo pomočniki uvideli in znali ceniti dobro voljo in socialen čut pekovskih mojstrov do svojih delavcev. Povišanje mezde je stopilo s 1. julijem v veljavo in znaša v 1. kategoriji din 484.— in 396.—, v 2. kategoriji din 440.— in 352.— in v 3. kategoriji din 341.— in 275.— tedensko poleg ostalih dobrin.

Zbornični svetnik g. Zadravec je nato na razumljiv način prikazal delovanje v obrtnem odseku zbornice. Slišalo se je marsikaj zanimivega. Članstvo je sprejelo obširno poročilo z vidnim ogorčenjem ter ne more razumeti, da je nekaj tako gnilega v predstavniku obrtniškega stanu sploh mogoče. Izgleda pa, da bo tudi tej samopašnosti gotovega gospoda prej ali slej konec.

Položaj gospodarstva v Sloveniji

IZ POSLOVNEGA POROČILA ZBORNICE ZA TOI

V razdobju sedmih mesecev je zbornica osredotočila vse svoje delovanje predvsem na to, da olajša gospodarstvu Slovenije prilagoditev na izpremenjene gospodarske razmere v svetu, ki jih je povzročala gospodarska vojna in blokada. Istočasno je morala zbornica uveljaviti stališče gospodarskih krogov spričo izrednih ukrepov, ki jih je izdajala kraljevska vlada. Gospodarske razmere na zborničnem področju so se razvijale pod vtisom in v ozračju velike borbe velesil na severozapadu, ki je povzročila v svetovnem gospodarstvu popoln preobrat. Blokadna kontrola pomorske trgovine je zadela kljub strogi nevtralnosti naše države posredno in neposredno tudi naše gospodarstvo. Zmanjšanje dovoza surovin iz čezmorskih držav nas je prisilil, da preorientiramo znaten del produkcije na domače surovine.

Ukrepi, ki jih je izdala kraljevska vlada, so bili usmerjeni predvsem na to, da se državno gospodarstvo obdrži v ravnovesju in da izredne izdatke, ki nam jih nalagajo potrebe državne varnosti, krijemo z izdatnejšimi dohodki davčnih virov in novih fiskalnih dajatev. V to poglavje spada tudi **davčna reforma**. Na drugi strani pa se je trudila kr. vlada, da zaščiti interese širokih slojev prebivalstva pred posledicami naraščajoče draginje in zagotovi čim enakomernjšo razdelitev važnih predmetov dnevne prehrane in industrijskih potrebščin za vse sloje prebivalstva po zmogljivih cenah. Skromni prebitki surovin, proizvodov poljedelstva, živinoreje in šumarstva so našli dobre odjemalce. Vendar je pri vsem tem izvoz v preteklem letu narasel napram predhodnemu le za skromne pol milijarde dinarjev od 5.047 na 5.521 milijonov dinarjev ter zaostaja še daleč za izvozom l. 1938., ki je dosegel 6.272 milijonov dinarjev.

Uvoz pa je zaradi blokadnih ovir in deviznih težkoč nazadoval tudi malone za pol milijarde dinarjev, da smo zaključili lanko leto z znatnim prebitkom. Čeprav smo vse do lani zastopali načela gospodarskega liberalizma in svobodne trgovine, moramo danes že govoriti tudi pri nas o **sistemu dirigitane in kontrolirane zunanje trgovine**. Poleg internih omejitev, ki nam jih nalagajo ozirni devizne politike, je dovoz industrijskih surovin zadeval še na najraznovrstnejše zunanje težkoče, ki so zadrževale tudi po več mesecev transporte v namembnih pristaniščih in onemogočile posameznim tvrdkam sploh vsak izvoz in dovoz, drugim pa zaplenile znatne dele pošilk. Zbornica je na vse načine pomagala prizadetim podjetjem, da se najde izhod iz teh težav. Že ob pričetku vojne zelo skromne zaloge so se še bolj skrčile ter se je morala produkcija in delovni čas ponovno omejiti, da ni prišlo do popolne ustavitve obratov. Danes vedno bolj narašča število podjetij, ki so od dveh posad prešle na eno posado odnos-

3/4 ZAVITKA
Kneippove
SLADNE KAVE TVORI DRAGOCENI
PRAŽENI SLADNI SLADKOR

Po izčrpnem dnevnem redu je zaslužni predsednik zaključil izredni občni zbor s pozivom na solidarno nadaljno delovanje. Pevci peki so še zapeli nato pa spremljali številne delegate.

no ki obratujejo le po štiri ali tri dni v tednu. Kontrola zunanje trgovine se vedno bolj razširja ter obsega tudi že ves uvoz iz klirinških držav ter vse surovine brez izjeme.

Da bi se omogočilo enotno vodstvo gospodarske politike, je bila spomladi osnovana

Direkcija za zunanjo trgovino

Namen, ki se je želel doseči z osnovenjem te direkcije, ni bil dosežen in je reševanje gospodarskih vprašanj ostalo razkosano na niz gospodarskih resorov in strokovnih organov, ki so obdržali tudi vnaprej svojo kompetenco v polnem obsegu, dočim se na križevem potu, ki ga mora prestatiti podjetnik, da pride do izvoznega dovoljenja, ni nič izpremenilo. Prav tako tudi v gospodarski politiki koordinacija interesov gospodarskih resorov še vedno ni dosežena.

Pozitivni uspeh vidimo le v tem, da so se pri direkciji ustanovili kot posvetovalni organi razni strokovni odbori, v katerih sodelujejo praktični gospodarstveniki. Taki odbori so že osnovani za tekstilno industrijo, za metalurgijo in za usnjarsko industrijo.

Važne trgovinske pogodbe

V trgovinsko-političnem pogledu je bil najvažnejši dogodek sklenitev trgovinske pogodbe z Zvezo sovjetskih socialističnih republik. Šele ta pogodba nam je odprla vrata do važnih sovjetskih surovinskih tržišč, predvsem nafte, železa, bombaža in volne, katerih uvoz je zaradi blokade vedno bolj otežkočen. S to pogodbo sta bila ustvarjena okvir in pravna podlaga za bodoči razvoj gospodarskih odnošajev z ogromnim ozemljem Sovjetske Rusije in njegovimi neizčrpnimi viri surovin.

Med ostalimi pogodbami, ki so bile sklenjene v tej dobi z inozemstvom, je omeniti dogovor s Francijo glede novega plačilnega prometa. Naše finančne obveznosti do Francije znašajo na leto okoli 250 milijonov din, ki jih bomo v tekočem letu poravnali z izvozom pridelkov in surovin.

Tudi z Rumunijo je bil sklenjen nov sporazum, ki je likvidiral prejšnjo nabavo nafte za 75% v kliringu in 25% v svobodnih devizah ter se sedaj vrši celoten obračun v svobodnih devizah.

Uprava državnih železnic je predložila tarifnemu odboru načrt za povišanje železniških tarif, ki obstoji iz dveh delov, in sicer iz predloga za linearno povišanje prevoznih stavkov, ki naj donese 315 milijonov din, ter preklasifi-

**Kdor še ni plačal
Obrtniškega koledarja,
naj to stori takoj!
Bodimo zavedni!
Izpolnjujmo svoje dolžnosti**

Občni zbor pekov v Mariboru

Izredni občni zbor mariborskega združenja dne 16. junija t. l. v Gambri-novi dvorani je bil prava demonstracija pekovske zavednosti in globok izraz patriotičnih čustev pekovskega stanu napram svoji domovini Jugoslaviji. Prikazal bo poznejšim rodovom vso zrelost, preudarnost, odločnost in socialnost sedanjega vodstva združenja, ki se v polni meri zaveda resnosti časa, v katerem se nahajamo.

Izrednega občnega zbora so se udeležili razen številnih članov mariborskega združenja zastopniki bratskih združenj iz Ptuj in Celja poleg centralnega tajnika g. Bašiča in zborničnega svetnika g. Zadravca.

Vidno razpoložen je otvoril predsednik združenja g. Koren izredni občni zbor, pozdravil prijateljsko vse navzo-

Za nakup vsakovrstnega železa, stavbnega materiala in orodja, kakor tudi vsakovrstnih armatur za instalacije in vseh sanitarnih predmetov Vam priporočamo trdko

Schneider & Verovšek

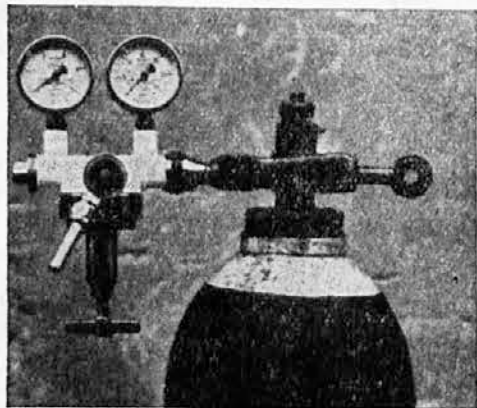
trgovina z železom, vsakovrstnimi stroji in orodjem

v Ljubljani, Tyrševa cesta 16

AGA RUŠE

ZDRUŽENE JUGOSLOV. TVORNICE ACETILENA IN OKSIGENA D. D.

— RUŠE —

nudi obrtništvu za svrhe autogenega varenja in rezanja poleg kisika v valjih tudi stisnjen in raztopljen plin acetilen pod imenom »disous-plin«. Varenje z disous-plinom je mnogo udobnejše in boljše kot z navadnim acetilenom iz karbidnih aparatov, ker je disous-plin kemijsko čist acetilen, brez vlage, je siguran in neopasen pri delu, ne zmrzne in se more disous-plinski valj tudi namestiti na vsakem poljubnem prostoru. Disous-plinski valji so napolnjeni pod pritiskom 15 atmosfer ter vsebujejo nekaj nad 5 m³ acetilena. Na zunanji se označujejo z belo barvo ter se razlikujejo od kisikovih valjev tudi po železnem ventilu.

Disous-plin se lahko uporablja samo s pomočjo

reducnega ventila,

katerega se namešča na valj potom posebne stezalke. Izkušen varilec zahteva samo

Redučni ventili „Aga-Ruše“ z navzdol obrnjenim regulirnim vijakom.

Kdor še ni poravnal naročnine za »OBRATNI VESTNIK«, naj nakaže denar takoj.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

TELEFON št. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavnica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad Din 5.000.000.—

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA

od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA

imovino in fondne obrtniških ustanov in organizacij.

IZVRŠUJE

najkulantneje vse ostale bančne posle.

Obrtniki!

V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete pri svojem denarnem zavodu!

ZAHVALA

Za premnoge dokaze sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega predragega soproga, očeta, starega očke, tasta in strica

Franca Batjela

trgovca in hišnega posestnika

se najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo dolgujemo vsem društvom kot »Soči«, Obrtniškiemu društvu, Kovinski zadrugi, nadalje kolesarskim društvom »Savi«, »Ljubljani«, »Zarji«, »Hermes«, koles. sekciji, moto »Iliriji«, koles. Podvezi, Slovenski koles. zvezi ter nameščencem trdko.

Zahvaljujemo se tudi za pretresljive govore ob odprtem grobu g. Urbančiču za društvo »Soča«, g. Rozini za društvo »Sava«, podpolkovniku v pok. g. Jakliču za Slovensko koles. zvezo, dalje darovalcem prekrasnih vencev ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi poti k večnemu počitku.

Ljubljana, Maribor, Vipava, 5. julija 1940.

Zalujoče rodbine:

Batjel — Bergant — Lazar

KREDITNO DRUŠTVO

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poročstvu vsem kreditu zmožnim osebam in trdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938 Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.— rezervni zaklad Din 1.183.820.—

kacije robe, katere uspeh se ocenjuje na okroglo 100 milijonov din. Odločitev o povišanju tarif bo prihodnji teden.

Dvig cen

Izredne razmere v našem gospodarstvu, posebno pa občutno povečanje izvoza živil in surovin, so izzvale občuten skok cen tudi na domačih tržiščih. Razvoj cen je bil zelo različen. Poleg velikega skoka cen posameznim industrijskim rastlinam (hmelj, konoplja, lan) so se cene pri večini industrijskih proizvodov zvišale le, kolikor se je produkcija podražila. Glavni vzrok porasta cen surovin je povečano povpraševanje po blagu iz inozemstva, ki je zaradi nemožnosti dobave nujno potrebnih surovin iz drugih držav plačevalo mnogo višje cene, samo da je prišlo do blaga. Podražitev čezmorskega prevoza je povečala cene surovinam, ki jih predeluje industrija. Znatno so zrasle tudi zaradi povečanega povpraševanja cene gozdnih proizvodov. Dočim se glede poljskih pridelkov pustila kr. vlada popolnoma proste roke producentom, se je glede industrijskih proizvodov uveljavil strog režim kontrole cen, ki se čimdalje bolj razširja in tudi že daleč sega čez krog življenjskih potrebščin v ožjem pomenu besede in obsega tudi že poljedelke in surovine, ki so potrebni za izdelavo gradbenega materiala, obleke in obutve. Pri tem se je zgodila ta napaka, da pri delu posvetovalnega odbora ne sodelujejo paritetno tudi zastopništva trgovine, obrta in industrije.

Težave s surovinami

Mnogo skrbi povzroča zbornici vprašanje oskrbe podjetij s surovinami in pogonskimi sredstvi, zlasti iz čezoceanskih držav. Pomnogi naporih se je posrečilo vzdržati obratovanje v vseh podjetjih, četudi ponekod v znatno zmanjšanem obsegu, čeprav je bilo večje število pošiljatev od blokadnih oblasti zaplenjenih oziroma zadržanih. Najvažnejše surovine za naše območje so zlasti bombaž za tekstil, oljnata semena za oljnato, staro železo za topilniško in kositer za konzervno industrijo, nadalje volna, juta in surovi kavčuk,

suhe kože, parafin, loj itd. Treba je bilo organizirati načrtno razdelitev dosegljivih količin surovin, da bi se zadržala čim enakomernjša porazdelitev med predelujoča podjetja. Pri tem smo ugotovili, da skoro 60 odst. navedenih importnih surovin, ki jih uvažajo Jugoslavija, odpade na predelavo v dravski banovini.

Razmere v prometu

V prometnem pogledu je omeniti predvsem uveljavljenje važne nove uredbe o prevozu potnikov, prtljage in blaga na železnicah, ki bo stopila v veljavo 1. oktobra 1940. Za razvijanje prometa in s tem za celo gospodarstvo je uredba izrednega pomena. Po anketi zbornice glede te uredbe bo zbornica v smislu sprejetih predlogov izdelala svoje pripombe in jih dostavila železniški upravi, da bi mogla izvršiti potrebne spremembe in dopolnitve, še preden stopi uredba v veljavo.

Glede prometnih omejitev in redukcije vlakov je zbornica posredovala pri železniški upravi in zahtevala, da se vrne v promet vsaj 54 ukinjenih vlakov. Z novim voznim redom je bilo šele vrnjenih v promet 21 potniških vlakov, med tem ko je zbornica zahtevala, naj se vrne v promet 25 potniških vlakov.

Davki v Sloveniji

Tekoči davki se v Sloveniji redno plačujejo, zaostali davčni dolg pa je ostal nespremenjen. Med direktnimi davki je na prvem mestu družbeni davek, ki daleč presega vse ostale vrste davka in znaša 40.6 milijona din. Na drugem mestu je zgradarina, ki daje za 35 odst. večji donos od zemljarine. Tudi pridobnina presega za 20 odst. zemljarino. Za naše razmere je značilen donos uslužbenskega davka, kjer nosi Slovenija nad eno četrtino deleža v vsej državi. Predpis vseh davkov, ki se sumarno knjižijo, je znašal lani 199.1 milijona din. Stvarno pa je bilo plačano na ta predpis 146.8 milijona din.

Krošnjaška nadloga se je stalno množila, zato je zbornica z velikim zadoščenjem sprejela uredbo o prepovedi krošnjačenja za določene srezne. Zbornica je še prosila, naj se prepoved razširi na vse področje Slovenije.

Predlogi

Na predlog obrtniških organizacij je pokrenila zbornica akcijo, da bi se obrtnikom odpisali davčni zaostanki do konca leta 1937., če se ugotovi, da jih ne morejo plačati. Zbornična akcija je v celoti uspela.

V interesu gradbenih obrtov smo predlagali, da se meja davčnega prometa določi isto tako kakor za inženirje s 4 milijoni dinarjev. Znova se je Zbornica zavzela za razširjenje pavšaliranja obrtnikov.

Glede davčnih odborov je Zbornica predlagala, da bi se za one občine, kjer ni zadostnega števila davčnih zavezancev, za ustanovitev posebnega davčnega odbora, poverilo poslovanje sosednemu davčnemu odboru, ker se lahko predpostavlja, da njegovi člani kot sosedje bolje poznajo pridobniške razmere kakor pa oddaljeni davčni odbori na sedežu davčne uprave. Tudi je zbornica zaprosila finančno direkcijo, da izda enotna navodila davčnim upravam glede postopanja pri presojanju pridobitnih in odbitnih postavk pri pridobitni. Pri ministrstvu financ se je zbornica zavzela za to, da se uredi vprašanje pobiranja skupnega davka za stavbne obrte, ker je ugotovila, da nekatere davčne uprave ne postopajo pravilno v smislu predpisov.

OUZD v Ljubljani opozarja delodajalce . . .

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovalni prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.